

U Kazahstanu proglašeno izvanredno stanje: Poskupljenje plina izazvalo pobunu, ima mrt

Kategorija: SVIJETAžurirano: Četvrtak, 06 Siječanj 2022 08:05

Objavljeno: Srijeda, 05 Siječanj 2022 21:43

Nekoliko oklopnih vozila i deseci vojnika ušli su u četvrtak ujutro na glavni trg u najvećem kazahstanskom gradu Almatyju, gdje su nastavljeni sukobi prosvjednika i snaga sigurnosti u kojima ima i mrtvih, objavile su novinske agencije.

Policija je priopćila da je desetak prosvjednika "eliminirano", prema navodima ruske novinske agencije Interfax. Dok se vojska približavala masi čula se pucnjava, rekli su svjedoci.

Državna televizija izvijestila je u četvrtak da je Narodna banka Kazahstana odlučila zaustaviti rad svih financijskih institucija. Internet u zemlji uglavnom ne radi, prenosi Reuters.

Diljem Kazahstana u prosvjedima je ubijeno osam policajaca i pripadnika nacionalne garde u utorak i srijedu, što je kazahstanskog predsjednika Kasima Tokajeva potaknulo da zatraži pomoć od Organizacije ugovora o zajedničkoj sigurnosti, vojnog saveza Rusije, Bjelorusije, Armenije, Kazahstana, Kirgistana i Tadžikistana.

Taj savez pod vodstvom Rusije ponudio je slanje mirovnih snaga u Kazahstan. Armenski premijer Nikol Pašinijan na Facebooku je objavio da će neodređeni broj pripadnika mirovnih snaga otići u Kazahstan na ograničeno vrijeme kako bi stabilizira situaciju nakon što su zapaljenje zgrade državnih institucija te nakon što je zauzeta međunarodna zračna luka Almaty.

Kazahstan je u srijedu proglasio izvanredno stanje na čitavu teritoriju nakon prosvjeda potaknutih rastom cijene plina koji su izrasli u pobunu s poginulima i ranjenima, a Ujedinjeni narodi i Sjedinjene Države pozivaju sve stane na suzdržanost.

Tokajev je održao drugi govor u razmaku od nekoliko sati, dok zemlju potresaju najsnažniji prosvjedi u više od deset godina, kojih je okidač bio porast cijena energenata. Predsjednik Kazahstana kazao je da terorističke bande obučene izvan zemlje zauzimaju zgrade, infrastrukturu i otimaju oružje.

Tvrdi da su prosvjednici preuzeli kontrolu nad zračnom lukom u najvećem gradu Almatyju te nad pet zrakoplova iz te zračne luke, uključujući i strane.

"To zapravo više nije prijetnja, to je narušavanje integriteta države i što je najvažnije napad na naše građane koji od mene traže... da im hitno pomognem", rekao je Tokajev.

Osudio je "masovne napade na pripadnike snage reda", optužujući "kriminalne elemente koji prelaćuju vojnike, vuku ih gole po ulici, napadaju žene i pljačkaju trgovine".

Ruski predsjednik Vladimir Putin razgovarao je s Tokajevom i bjeloruskim predsjednik Aleksandrom Lukašenom u srijedu o neredima u Kazahstanu, objavila je bjeloruska novinska agencija Belta.

"Almaty je napadnut, uništen i vandaliziran. Stanovnici Almatyja postali su žrtve napada terorista i bandita pa smo dužni poduzeti sve moguće radnje da zaštitimo našu državu", poručio je Tokajev.

Ruska agencija Sputnik javlja, pozivajući se na ministarstvo unutarnjih poslova, da je u

sukobima poginulo osam policajaca i pripadnika nacionalne garde, a ozlijeđeno je 317 osoba u nekoliko regija.

Tokajev je također smijenio čelnika obavještajne službe Karima Masimova, objavio je njegov ured.

Lokalni mediji javili su da su prosvjednici ušli u predsjedničku rezidenciju i ured gradonačelnika najvećeg grada u zemlji i zapalili obje zgrade.

Te informacije nemoguće je provjeriti, kao i vijest da su podmetnuli požar u zračnoj luci Almaty, prenosi agencija AFP.

Vlasti su prethodno zapriječile pristup internetu i mobilnoj telefonskoj mreži u čitavoj zemlji i proglasile izvanredno stanje u više gradova i pokrajina, gdje su se održali prosvjedi: u gospodarskom središtu Almatyju, pokrajini Mangistauu i u upravnom središtu Nursultanu, koje je dobilo ime po bivšem predsjedniku Nursultanu Nazarbajevu.

Agencija France presse javlja da zbog toga nije mogla stupiti u kontakt sa svojim dopisnicima iz Kazahstana.

Da bi umirio prosvjednike Tokajev je ranije u srijedu rekao da je preuzeo dužnost predsjednika Vijeća za sigurnost od bivšeg čelnika Nursultana Nazarbajeva koji je još zadržao velik utjecaj u zemlji nakon što se neočekivano povukao s dužnosti predsjednika 2019. godine.

Nazarbajev (81) nije viđen u javnosti od početka prosvjeda i sada je definitivno gurnut na marginu. Bivši čelnik Komunističke partije koji je bio predsjednik Kazahstana gotovo tri desetljeća od proglašenja neovisnosti nakon raspada Sovjetskog Saveza 1991. godine izgradio je svojoj zemlji ugled stabilne države i privukao stotine milijarda dolara stranih ulaganja zahvaljujući naftnom bogatstvu i metalima.

No mlade generacije traže slobode kao i u drugim bivšim satelitskim državama Sovjetskog Saveza, piše Reuters.

Kazahstan je bio prvo gospodarstvo središnje Azije i stalno bilježilo dvoznamenkasti rast, a sada trpi zbog pada cijena nafte i ekonomske krize u Rusiji koja je dovela i do devalvacije kazačke nacionalne valute tenge te izazvala snažnu inflaciju.

U Kazahstanu proglašeno izvanredno stanje

Kazahstan je u srijedu proglasio izvanredno stanje na čitavu teritoriju nakon prosvjeda potaknutih rastom cijene plina koji su izrasli u pobunu s poginulima i ranjenima, a Ujedinjeni narodi i Sjedinjene Države pozivaju sve stane na suzdržanost.

Novinske agencije Interfaks, TASS i RIA Novosti objavile su vijest o uvođenju izvanrednog stanja prenoseći priopćenje pokazano na kazačkoj televiziji.

Ruska agencija Sputnik javlja, pozivajući se na ministarstvo unutarnjih poslova, da je u

sukobima poginulo osam policajaca i pripadnika nacionalne garde, a ozlijeđeno je 317 osoba u nekoliko regija.

Vlasti su prethodno zapriječile pristup internetu i mobilnoj telefonskoj mreži u čitavoj zemlji i proglasile izvanredno stanje u više gradova i pokrajina, gdje su se održali prosvjedi: u gospodarskom središtu Almatiju, pokrajini Mangistauu i u upravnom središtu Nursultanu, koje je dobilo ime po bivšem predsjedniku Nursultanu Nazarbajevu.

Izvanredno stanje je prošireno na čitav državni teritorij, izvijestila je u srijedu navečer kazačka televizija Kabar 24, dodajući da će ono biti na snazi do 19. siječnja.

Tijekom izvanrednog stanja "ograničit će se sloboda kretanja, pa i prijevoznim sredstvima", rekao je na ruskom jeziku voditelj na toj televiziji i zabranit će se "javni skupovi i obiteljska okupljanja u povodu rođenja, vjenčanja i smrti".

Ograničenja se "uvode zbog pogoršanja stanja kako bi se zajamčila javna sigurnost, uspostavio zakon i red te zaštitila ljudska prava i slobode", dodao je.

Tijekom izvanrednog stanja na snazi će biti policijski sat od 23.00 do 7.00 sati, rekao je.

Ujedinjeni narodi sa "zabrinutošću prate stanje", rekao je glasnogovornik glavnog tajnika UN-a Stephane Dujarric.

"Jako je važno da svi upleteni u aktualne događaje pokažu suzdržanost i suzdrže se od svakog nasilja i potaknu dijalog", rekao je.

Američka vlada poziva kazahstanske vlasti na "suzdržanost" i želi da tamošnji prosvjedi protječu "u miru", rekla je u srijedu glasnogovornica Bijele kuće Jen Psaki pošto je ta srednjoazijska zemlja proglasila izvanredno stanje.

Psaki je ujedno kritizirala "bezumne tvrdnje Rusije" o navodnoj odgovornosti Sjedinjenih Država za pobunu koja je uzdrmala Kazahstan.

"To je potpuno krivo" i to je "ruska strategija dezinformiranja", istaknula je. (H)

